

МАЙНОВІ ОБ'ЄКТИ В СИСТЕМІ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ПРАВА ВЛАСНОСТІ

PROPERTY OBJECTS IN THE SYSTEM OF INTELLECTUAL PROPERTY LAW AND PROPERTY RIGHTS

Максимів Л.М., аспірант кафедри цивільного права

Навчально-науковий юридичний інститут

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

У статті розглянуто особливості правового регулювання майнових об'єктів права інтелектуальної власності та об'єктів права власності на річ, що мають різний правовий режим, в контексті створення об'єктів права інтелектуальної власності у цифровому середовищі у формі цифрових об'єктів та їх застосуванні у цивільному обороті. Доведено необхідність врахування правил охороноздатності об'єкта інтелектуальної власності на підставі закону, а саме оригінальність об'єкта інтелектуальної власності та реєстраційні процедури, що зумовлюють надання правової охорони об'єктам інтелектуальної власності у порядку, визначеному законом, правовим наслідком чого є видача правоохоронних документів, що підтверджують особисті немайнові та майнові права на результати інтелектуальної творчої діяльності. Враховуючи нематеріальну природу результатів інтелектуальної, творчої діяльності, визначено, що абсолютність прав творця на об'єкт інтелектуальної власності та прав власника на річ, правовий режим яких є різним, обумовлено як правовою природою цих об'єктів, так й додатковим регулюванням на рівні спеціальних законів, що можуть містити схожі положення, але з чітким розмежуванням майнових об'єктів інтелектуальної власності та речових прав на річ. У межах законодавчого регулювання в оновленому форматі розмежується також право інтелектуальної власності та право власності на цифрову річ з огляду на нематеріальний характер цих благ. Зокрема, майнові права, що є одним з елементів змісту авторського права, роблять результат інтелектуальної творчої діяльності оборотоздатним нематеріальним майновим об'єктом цивільних прав. Однак авторське право і право власності на цифровий об'єкт, в якому втілено твір, не залежать одне від одного. Цифрові об'єкти можуть виступати нематеріальним товаром (майном) або товаром з цифровим контентом. Якщо ж цифровий об'єкт містить результати інтелектуальної діяльності, то цивільний оборот цифрового контенту має відбуватися з дотриманням законодавства про інтелектуальну власність. Тому важливо розмежувати порушення, зумовлені недотриманням правил вільного використання авторського права, та порушення, що виникли на підставі договору між виконавцем і споживачем про надання цифрових послуг та /або цифрового контенту.

Ключові слова: майнові права інтелектуальної власності, об'єкт інтелектуальної власності, цифрова форма, цифровий контент, цифровий об'єкт, цифрова річ, право власності, об'єкт цивільних прав, цивільний оборот, право на захист, мережа Інтернет.

The article examines the features of the legal regulation of intellectual property rights and property rights in things that have different legal regimes in the context of creating intellectual property rights in the digital environment in the form of digital objects and their use in civil circulation. The need to take into account the rules of protectability of an intellectual property object on the basis of the law has been proven, namely the originality of the intellectual property object and registration procedures that provide for the provision of legal protection to intellectual property objects in the manner prescribed by law, the legal consequence of which is the issuance of law enforcement documents confirming personal non-property and property rights to the results of intellectual creative activity. Taking into account the intangible nature of the results of intellectual, creative activity, it has been determined that the absoluteness of the creator's rights to an intellectual property object and the owner's rights to a thing, the legal regime of which is different, is determined both by the legal nature of these objects and by additional regulation at the level of special laws, which may contain similar provisions, but with a clear distinction between property objects of intellectual property and property rights to a thing. Within the framework of legislative regulation, the updated format distinguishes between intellectual property rights and the right to ownership of a digital thing, given the intangible nature of these goods. Property rights, which are one of the elements of copyright, make the result of intellectual creative activity a tradable intangible property object of civil rights. However, copyright and ownership of the digital object in which the work is embodied are independent of each other. Digital objects can be intangible goods (property) or goods with digital content. If a digital object contains the results of intellectual activity, then the civil circulation of digital content must take place in compliance with intellectual property legislation. Therefore, it is important to distinguish between violations caused by non-compliance with the rules of free use of copyright and violations arising from a contract between a performer and a consumer for the provision of digital services and/or digital content.

Key words: intellectual property rights, intellectual property object, digital form, digital content, digital object, digital thing, property right, object of civil rights, civil turnover, right to protection, Internet.

Вступ. Євроінтеграційні процеси, що тривають в Україні, зумовили проведення реформ у різних сферах діяльності суспільства, в тому числі у сфері інтелектуальної власності. Реформа права інтелектуальної власності була спрямована на адаптацію законодавства України до вимог права Європейського Союзу з метою виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом та отриманням Україною статусу кандидата на членство у ЄС. У зв'язку з цим посилено охорону і захист прав інтелектуальної власності на об'єкти авторського права і суміжних прав, на торговельні марки і промислові зразки, на винаходи і корисні моделі та на протидію зловживанню правами інтелектуальної власності шляхом надання права будь-якій особі заперечувати проти заявок після їх публікації тощо. Окрім того, цифрова трансформація суспільного життя та різних напрямків бізнесу, поява об'єктів інтелектуальної власності, що пов'язані з штучним інтелектом та іншими цифровими інструментами, теж спричинили значні зміни у законодавчому сприйнятті прав інтелекту-

альної власності. Оновлені підходи до регулювання передбачили й нові механізми здійснення прав інтелектуальної власності, що у свою чергу залишило ряд питань, зокрема щодо розмежування інтелектуальної власності на результати творчої діяльності та права власності на цифрові об'єкти, у яких втілено інтелектуальні продукти, оскільки у правовому спектрі і об'єкти інтелектуальної власності, і об'єкти цифрових прав є нематеріальними благами, які мають свої особливості у правозастосуванні.

Наукові розробки щодо прав інтелектуальної власності в умовах європеїзації та цифровізації можна віднайти у працях таких вчених, як В. Андрияш, С. Бурлакова, В. Громіка, Є. Мічуріна, О. Орлюк, О. Харитонові та інших. Тим не менш, враховуючи розвиток інформаційних технологій та прогресивну діджиталізацію, тематика майнових об'єктів інтелектуальної власності залишається не просто актуальною, а такою, що перебуває у постійному розвитку і потребує подальшого дослідження та удосконалення з метою охорони і захисту особистих немайнових

та майнових прав творця на об'єкти інтелектуальної власності у цифровій формі.

Мета статті полягає у науковому аналізі майнових об'єктів права інтелектуальної власності та права власності на річ, що мають різний правовий режим, в контексті створення об'єктів права інтелектуальної власності у цифровому середовищі та їх застосуванні у цивільному обороті.

Виклад матеріалу. Адекватне регулювання відносин інтелектуальної власності має суттєве значення, надто після обрання Україною європейського вектору розвитку. Власне, від обраної моделі правового регулювання відносин у галузі інтелектуальної діяльності значною мірою залежить успішність нових технологій [12, с. 37] та їх застосування у діяльності суспільства та держави. Правовідносини інтелектуальної власності мають низку специфічних ознак, до яких належать: 1) спеціальний, чітко визначений у законі об'єкт – результати інтелектуальної, творчої діяльності; 2) спеціальна підстава виникнення – створення об'єкта, який охороняється або здатен охоронятися нормами законодавства про інтелектуальну власність; 3) поєднання імперативного та диспозитивного елементів для визначення прав та обов'язків суб'єктів правовідносин інтелектуальної власності; 4) можливість поєднання речових та зобов'язальних елементів у правовідносинах інтелектуальної власності; 5) цільовий характер правовідносин інтелектуальної власності [13, с. 330]. Результати інтелектуальної власності, на відміну від об'єктів речового права, мають ідеальну природу. Як і будь-які нематеріальні об'єкти, вони не зазнають зношення й амортизації, а можуть застарівати лише морально [2, с. 7].

Варто підкреслити, що об'єктом права інтелектуальної власності є не кожен результат творчої діяльності, а лише той, який відповідає вимогам закону. Будь-який твір літератури, науки і мистецтва, суміжні права підпадають під охорону права, якщо вони відповідають вимогам закону. Науково-технічним результатом правова охорона надається лише на підставі відповідної кваліфікації спеціальним державним органом управління і видачі правоохоронного документу [13, с. 334]. Тому необхідно враховувати охороноздатність об'єкта інтелектуальної власності на підставі закону, оригінальність об'єкта інтелектуальної власності та реєстраційні процедури, що зумовлюють надання правової охорони об'єктам інтелектуальної власності у порядку, визначеному законом, правовим наслідком чого є видача правоохоронних документів, що підтверджують особисті немайнові та майнові права на результати інтелектуальної творчої діяльності.

Різноманітність думок щодо інтелектуальної власності умовно можна поділити на два основних напрямки. Одні вчені заперечують спорідненість правових режимів регулювання відносин власності та інтелектуальної власності, підкреслюючи тим самим виключний характер останніх. Інші науковці, навпаки, безпосередньо взаємопов'язують право інтелектуальної власності з правом власності, розглядаючи інтелектуальну власність як особливий різновид власності. Тим не менш, оскільки авторське та патентне право мають нематеріальний об'єкт, тобто такий, до якого не можна доторкнутися, його не можна побачити, а право власності має матеріальний об'єкт, що може бути предметом володіння і при його використанні він поступово знищується [2, 10], більшість вчених все ж таки сходиться на думці, що і право інтелектуальної власності, і право власності є абсолютним, але особливість нематеріального майнового об'єкта інтелектуальної власності характеризує його виключність.

Згідно норм глави 15 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України) результати інтелектуальної творчої діяльності є нематеріальними благами, що створюють цивільні права та обов'язки відповідно до книги четвертої цього Кодексу та інших законів (ст. 199) [14]. Відповідно, у ст. 418 ЦК України зазначено, що право інтелектуальної

власності – це право особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності, зміст яких становлять особисті немайнові права та (або) майнові права інтелектуальної власності [14]. Право інтелектуальної власності, як і право власності, є непорушним. Ніхто не може бути позбавлений права інтелектуальної власності чи обмежений у його здійсненні, крім випадків, передбачених законом. Водночас у ст. 419 ЦК України прямо зазначено, що право інтелектуальної власності та право власності на річ не залежать одне від одного [14]. Перехід права на об'єкт права інтелектуальної власності не означає переходу права власності на річ, і навпаки.

З огляду на зазначене, враховуючи нематеріальну природу результатів інтелектуальної, творчої діяльності та розмежування на законодавчому рівні права інтелектуальної власності та права власності на річ, можна зробити висновок, що абсолютність прав творця на об'єкт інтелектуальної власності та прав власника на річ, правовий режим яких є різним, обумовлено як правовою природою цих об'єктів, так й додатковим регулюванням на рівні спеціальних законів, що можуть містити схожі положення, але з чітким розмежуванням майнових об'єктів інтелектуальної власності та речових прав на річ.

У ст. 41 Конституції України зазначено, що кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності [4]. У ст. 177 ЦК України зазначено перелік об'єктів цивільних прав, до яких відносяться і речі, і результати інтелектуальної, творчої діяльності, що підкреслює окремий правовий режим цих об'єктів. Водночас до вказаної статті було внесено зміни, згідно яких об'єктами цивільних прав є цифрові речі, які можуть існувати у цифровому середовищі, що обумовлює форму об'єктів, а також особливості набуття, здійснення та припинення цивільних прав і обов'язків щодо них [14]. При цьому зазначено, що на цифрові речі поширюється правовий режим речі, якщо інше не визначено змістом цього об'єкта цивільних прав та/або законом.

Варто зазначити, що пропозиція розширити невичерпний перелік об'єктів цивільних прав закріплена у Концепції оновлення ЦК України, згідно положень якої пропонується включити об'єкти прав, що створюються та знаходяться у мережі «Інтернет»; персональні дані, штучний інтелект, цифровий контент тощо [5, с. 10]. Хоча у вказаній Концепції не йде мова прямо про нові об'єкти інтелектуальної власності та про цифрову річ, все ж підкреслюється можливість створення та існування цифрових об'єктів, що за своєю суттю є нематеріальними благами, що перебувають у цифровому середовищі та не мають фізичного втілення. При цьому може матися на увазі як можливість створення об'єктів інтелектуальної власності в мережі Інтернет, в тому числі за допомогою штучного інтелекту, так і цифрового контенту, що є різновидом цифрової речі, у якому містяться об'єкти інтелектуальної діяльності.

Варто зазначити, що інноваційний підхід до правового регулювання об'єктів цивільних прав, у тому числі у сфері інтелектуальної власності та цифрових об'єктів, відповідає вимогам, викладеним в Угоді про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, у главі 9 якої зазначено, що цілями цієї Глави є спрощення створення і комерційного використання інноваційних продуктів та продуктів творчої діяльності на території Сторін і досягнення належного та ефективного рівня охорони і захисту прав інтелектуальної власності (ст. 157) [10]. Відповідно, у наступних статтях Угоди звертається увага на належне та ефективне виконання зобов'язань за міжнародними договорами у сфері інтелектуальної власності, учасниками яких вони є, зокрема за Угодою про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності [10], а також необхідність звернення

уваги на права інтелектуальної власності, що включають авторське право, зокрема право на комп'ютерні програми і бази даних, а також суміжні права, права, пов'язані з патентами, зокрема патенти на винаходи у галузі біотехнологій, торговельні марки, фірмові найменування тощо.

На прикладі авторського права проілюструємо особливості оновлення законодавчого регулювання та відповідність вимогам Угоди про асоціацію у світлі розвитку інноваційної діяльності та інформаційних технологій, що зумовлюють виникнення цифрових об'єктів та інтелектуальних продуктів, особливо у мережі Інтернет. За загальним правилом, об'єктом права інтелектуальної власності є представлені в об'єктивній формі нематеріальні результати інтелектуальної діяльності, на які в установленому законом порядку закріплюється виключне право їхнього творця або іншого правовласника [1, с. 7]. Нематеріальний результат інтелектуальної творчої діяльності захищається авторським правом за умови оригінальності твору, його новизни та втілення у об'єктивній формі. Оригінальністю є нестандартне бачення ситуації, бажання експериментувати, здатність пошуку прихованих зв'язків, нових методів, відмова від сліпого копіювання чужих моделей поведінки, думок, поглядів тощо. Новизна є додатковим критерієм, який може характеризувати творчий процес. Форма вираження може бути усна, письмова, у вигляді звуко- чи відеозапису, зображення тощо [8, с. 27]. Водночас у мережі Інтернет можуть бути розміщені тільки ті об'єкти права інтелектуальної власності, які можуть бути представлені у цифровій формі, переважно як контент веб-сайтів, розпізнавальна частина доменних імен, метатеги тощо [8, с. 317].

Слід зазначити, що 1 січня 2023 року набув чинності оновлений Закон України «Про авторське право і суміжні права», яким передбачається суттєвий перегляд положень попереднього Закону України «Про авторське право і суміжні права» з урахуванням вимог частини «Стандарти, що стосуються прав інтелектуальної власності» Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. У законі багато новел. Зокрема, закон розширив перелік форм, у яких можуть існувати літературні твори для отримання ними захисту [9]. Раніше було закріплено, що об'єктами авторського права є літературні письмові твори белетристичного, публіцистичного, наукового, технічного або іншого характеру (книги, брошури, статті тощо). Тепер до них додалася електронна (цифрова) та інші форми [12, с. 39]. Згідно п. 56 ст. 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права» твір – це оригінальне інтелектуальне творіння автора (співавторів) у сфері науки, літератури, мистецтва тощо, виражене в об'єктивній формі. Водночас у п. 65 ст. 1 цього ж Закону зазначено, що цифровий контент (електронна (цифрова) інформація) – це будь-які відомості чи дані в електронній (цифровій) формі, що містять об'єкти авторського права та/або суміжних прав і можуть зберігатися та/або поширюватися у вигляді одного або декількох файлів (частин файлів), записів у базі даних на зберігаючих пристроях комп'ютерів, серверів тощо у мережі Інтернет [9].

З наведеного випливає, що в межах законодавчого регулювання в оновленому форматі розмежується право інтелектуальної власності та право власності на цифрову річ, що мають різні правові режими, що потрібно враховувати у практиці правозастосування з огляду на нематеріальний характер цих благ. Варто враховувати, що незважаючи на зміст авторського права, що становить особисті немайнові права автора і майнові права суб'єктів авторського права, саме останні роблять результат інтелектуальної творчої діяльності оборотоздатним майновим нематеріальним об'єктом цивільних прав. При цьому у ст. 7 та 10 Закону України «Про авторське право та суміжні права» зазначається, що охорона поширюється лише на форму вираження об'єктів авторського права.

Тому твір вважається створеним з моменту первинного надання йому будь-якої об'єктивної форми (письмової, речової, електронної (цифрової) тощо). Однак авторське право і право власності на матеріальний чи електронний (цифровий) об'єкт, в якому втілено (зафіксовано) твір, не залежать одне від одного. Відчуження матеріального, електронного (цифрового) об'єкта, в якому втілено (зафіксовано) твір, не означає передавання (відчуження) майнових прав на твір і навпаки [9].

Є. О. Мічурін з даного приводу наводить вдалий приклад. Якщо зображення намальовано людиною на аркуші, тобто з'явилося без цифрового коду, йдеться про звичайний малюнок, фотографію. Якщо ж йде мова про «цифрову річ», то однією з відмінностей є наявність цифрового коду, через конверсію якого на моніторі комп'ютерного обладнання візуалізується зображення. При цьому сутність цифрової речі чи іншого цифрового об'єкта цивільних прав є нематеріальною, що відрізняє її від матеріальних благ – класичних речей [7, с. 74]. У той же час варто враховувати, що саме об'єкти авторського права можуть існувати у формі комп'ютерного файлу, переходити з одного такого носія на інший і не мати чіткої уречевленої форми [6, с. 69]. Тому тут теж потрібно розмежовувати правовий режим інтелектуальної власності та цифрової речі з урахуванням вимог, що ставляться до об'єктів авторського права. Наприклад, закон надав визначення фотографічних творів, конкретизуючи, що електронна (цифрова) форма фотографічного твору захищається авторським правом. У той же час прямо зазначено, що не підлягають охороні неоригінальні фото. Теж стосується комп'ютерних програм, оскільки у законі прямо зазначено, що охороні підлягають комп'ютерні програми виражені у вихідному або об'єктному кодах, якщо вони є оригінальними. При цьому охорона надається формі вираження комп'ютерної програми, але графічний інтерфейс користувача, набір виконуваних функцій, формат файлів даних, які використовуються у комп'ютерній програмі для експлуатації її функцій, не є формами вираження комп'ютерної програми, а тому не підпадають під правову охорону авторського права як комп'ютерна програма.

Водночас охорона авторським правом може поширюватися на неоригінальні об'єкти, що згенеровані комп'ютерною програмою. Як правильно відзначила О. І. Харитонova, неоригінальними ці об'єкти є тому, що вони генеруються комп'ютерною програмою самостійно, без участі особи у її створенні, без творчого підходу, після автоматичного аналізу певних даних (фото та відео). Вони охороняються правом особливого роду (*sui generis*) – тобто відповідно до спеціальних положень, які відрізняються від загальних. У результаті створення неоригінального об'єкта особисті немайнові права не виникають [12, с. 40].

Оскільки правова охорона надається результатам інтелектуальної діяльності тільки за умови відповідності вимогам закону до об'єктів інтелектуальної власності, цифрові речі, наприклад, цифровий контент не завжди у своєму змісті повинен містити об'єкти авторського чи іншого права інтелектуальної власності. У зв'язку з цим цифрові об'єкти можуть перебувати у цивільному обороті за правилами, що визначені законодавчими нормами тільки щодо таких об'єктів цивільних прав та можуть виступати нематеріальним товаром (майном) або товаром з цифровим контентом. Якщо ж цифровий об'єкт містить результати інтелектуальної діяльності, то цивільний оборот цифрового контенту має відбуватися з дотриманням законодавства про інтелектуальну власність.

У Директиві (ЄС) 2019/770 Європейського Парламенту та Ради від 20 травня 2019 року прямо зазначено, що цифровий контент або цифрова послуга мають відповідати вимогам, узгодженим між продавцем і споживачем у договорі. Зокрема, він має відповідати опису, кількості, наприклад, кількості музичних файлів, до яких можна

отримати доступ, якості, наприклад, роздільній здатності зображення, мові та версії, узгодженим у договорі. Він також повинен володіти безпекою, функціональністю, сумісністю, можливістю взаємодії та іншими характеристиками, як того вимагає контракт. Обмеження щодо використання споживачем цифрового контенту або цифрової послуги відповідно до цієї Директиви можуть бути наслідком обмежень, накладених власником прав інтелектуальної власності відповідно до законодавства про інтелектуальну власність. Такі обмеження можуть впливати з ліцензійної угоди кінцевого користувача, згідно з якою цифровий вміст або цифрова послуга надаються споживачеві [15]. У Законі України «Про цифровий контент та цифрові послуги» теж зазначено, що до цифрового контенту належать, зокрема, комп'ютерні програми, застосунки, відеофайли, аудіофайли, музичні файли, цифрові ігри та електронні книги, а цифрова послуга надає можливість споживачу створювати, обробляти, зберігати та поширювати дані у цифровій формі або отримувати доступ до таких даних, а також здійснювати будь-які інші дії з даними у цифровій формі, що були створені чи завантажені споживачем або іншими користувачами такої послуги (наприклад, зберігати дані в цифровій формі, включаючи хостинг файлів, обробку текстів або гри, які пропонуються в середовищі смарних обчислень і соціальних мережах) [11]. У такому разі зі споживачем укладається договір, за яким виконавець зобов'язаний надати цифровий контент та/або цифрову послугу у відповідності до умов договору з дотриманням мети договору та прав інтелектуальної власності. Цифровий контент та/або цифрова послуга надаються у найновішій існуючій версії, якщо інше не передбачено умовами договору [11].

Водночас сьогодні з'явилися нові проблеми поширення авторських творів в інформаційно-цифровому просторі і відповідно суттєво зросла частка порушень, пов'язаних із незаконним використанням цифрового контенту. Через наявність специфіки цифрового середовища досить складно довести факт учинення протиправних дій з об'єктами авторських прав, розміщеними на інформаційно-цифровій платформі. Насамперед виникають труднощі, пов'язані з установленням оригіналу і нелегальної копії, через відсутність між ними відмінностей з технологічної точки зору [3, с. 109].

За загальним правилом, саме майнові права інтелектуальної власності зумовлюють виключне право дозволяти легальне використання об'єкта права інтелектуальної власності та перешкоджати неправомірному його вико-

ристанню. Реалізувати таке право можна шляхом розпорядження майновими правами інтелектуальної власності на підставі трудового договору (контракту), договору про створення за замовленням і використання, договору про передання (відчуження) майнових прав на об'єкт, ліцензійного договору, публічної ліцензії на використання об'єкта чи іншого правочину.

Однак основні порушення майнових прав автора, що мають місце в інформаційно-цифровому просторі, полягають у несанкціонованому копіюванні цифрового контенту, нелегальному використанню програмного забезпечення, порушенні умов, визначених ліцензійним договором тощо [3, с. 110]. У такому разі порушення права розміщення цифрового контенту має подвійну природу. З одного боку, має місце факт порушення авторських прав, а з іншого – порушення правил розміщення цифрового контенту у мережі Інтернет. Звісно, що новий Закон України «Про авторське право і суміжні права» передбачає право на захист інтелектуальної власності не тільки судом, але й іншими органами відповідно до їх компетенції. Відповідно до ч. 1 ст. 56 цього Закону зазначено, що при порушенні будь-якою особою авторського права та/або суміжних прав, вчиненому з використанням мережі Інтернет, суб'єкт авторського права або суб'єкт суміжних прав має право звернутися до власника веб-сайту та/або власника веб-сторінки, на якому (якій) розміщено або в інший спосіб використано відповідний цифровий контент, із заявою про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав [9]. Водночас, варто розмежувати порушення зумовлені недотриманням правил вільного використання авторського права та порушень, що виникли на підставі договору між виконавцем і споживачем про надання цифрових послуг та/або цифрового контенту.

Висновок. Отже, враховуючи нематеріальну природу об'єктів права інтелектуальної власності та цифрових об'єктів, абсолютність прав творця на об'єкт інтелектуальної власності та прав власника на цифрову річ може передбачати різний правовий режим їх використання, що підкреслено законодавчими відмінностями, які потрібно враховувати, починаючи з питань, пов'язаних зі здійсненням майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності та з правилами оборотоздатності цифрових об'єктів, у яких ці майнові права містяться, завершуючи особливостями захисту з урахуванням положень, що визначені на рівні спеціальних законів з розмежуванням правил захисту майнових об'єктів інтелектуальної власності та цифрових об'єктів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андріяш В. Особливості та види об'єктів інтелектуальної власності. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління*. Випуск 5 (65), 2022. С. 5–10.
2. Бурлаков С. Міжгалузеві зв'язки права інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2014. № 2. С. 5–14.
3. Громік В. Р. Види порушень авторських прав на аудіовізуальні твори в мережі Інтернет та шляхи протидії їм. *Вплив інтеграційних тенденцій на розвиток національного права*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції м. Одеса, 31 березня 2023 р. / редкол. В.П. Маковий та ін. Одеса, ОДУВС, 2023. 309 с. С. 109–111.
4. Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України* (ВВР), 1996, № 30, ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA96-%D0%B2%D1%80#Text>
5. Концепція оновлення Цивільного кодексу України. Київ: Видавничий дім «АртЕк», 2020. 128 с.
6. Мічурін Є. О. Віртуальні блага: особливості та ознаки. *Forum Prava*, 2021. 68(3). С. 67–73.
7. Мічурін Є. О. Цифрова річ: природа, сутність, особливості. *Проблеми цивільного права та процесу*: тези доп. учасників наук.-практ. конф., присвяч. 99-й річниці від дня народження О. А. Пушкіна (м. Вінниця, 24 трав. 2024 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ; Нац. акад. Правових наук України; Харків. обл. осередок Всеукр. громад. орг. «Асоціація цивілістів України. Вінниця: ХНУВС, 2024. 380 с. С. 71–77.
8. Посібник для суддів з інтелектуальної власності / Бенедисюк І. М. та ін. Київ: К. І. С., 2018. 424 с.
9. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 1 грудня 2022 року № 2811-IX. *Відомості Верховної Ради* (ВВР), 2023, № 57, ст. 166. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>
10. Про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Угода від 30.11.2015 р. № 984. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/202-IX>
11. Про цифровий контент та цифрові послуги: Закон України від 10 серпня 2023 року № 3321-IX. *Відомості Верховної Ради* (ВВР), 2023, № 90, ст. 345. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3321-20#Text>
12. Харитонова О. І. Вплив інтеграційних процесів на розвиток права інтелектуальної власності в Україні. *Вплив інтеграційних тенденцій на розвиток національного права*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції м. Одеса, 31 березня 2023 р. / редкол. В.П. Маковий та ін. Одеса, ОДУВС, 2023. 309 с. 37–41.

13. Харитонова О. І. Суб'єкти та об'єкти правовідносин інтелектуальної власності. *Актуальні проблеми держави і права*. 2011. С. 329–335.
14. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України* (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
15. Directive (EU) 2019/770 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2019 on certain aspects concerning contracts for the supply of digital content and digital services (Text with EEA relevance.). *The Official Journal of the European Union*. URL: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/770/oj>